УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум: 15. 5. 2014.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију:

   Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 17. децембра 2013. године донело је Одлуку о образовању комисије за оцену подобности теме, кандидата и ментора за израду докторске дисертације **Немање Влајковића**, студента докторских студија на Филолошком факултету у Београду, под називом **„Дидактизација интеркултурних садржаја у уџбеницима немачког језика као страног“**.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

   1. др Оливера Дурбаба, ванредни професор, ужа научна област Германистика, предмет Методика наставе немачког језика (од 21. 06. 2011. године), Филолошки факултет Универзитета у Београду;

   2. др Јулијана Вучо, редовни професор, ужа научна област Италијанистика, предметиИталијански језик (од 15. 07. 2010. године), Филолошки факултет Универзитета у Београду;

   3. др Љиљана Глишовић, доцент, ужа научна област Страни језици, предмет Немачки језик (од 5. 04. 2011. године). Факултет политичких наука Универзитета у Београду.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

НЕМАЊА ВЛАЈКОВИЋ

Кандидат Немања Влајковић рођен је 01.04.1983. у Београду, где је завршио ОШ „Дринка Павловић“ иФилолошку гимназију (смер немачки језик). Филолошки факултет (Група за немачки језик и књижевност) уписује 2002. године, а студије окончава 2006. Године 2008. уписује мастер студије (Катедра за германистику) и завршава их одбраном тезе из семантике под насловом Semantik und grammatische Prinzipien: Semantische Kriterien für die Genuszuweisung bei Substantiven im Deutschen. У два наврата, током основних и мастер студија, борави на Универзитету у Оснабрику, СР Немачка, уз стипендију DAAD-a (Deutscher Akademischer Austauschdienst), а у склопу партнерства двеју катедри.

Током 2006. обавља праксу у Гетеовом институту у Минхену, СР Немачка, где стиче базично практично искуство у настави. Од 2008. стално је запослен у Филолошкој гимназији у Београду, од 2010 и на Гетеовом институту у Београду. Од 2010. до 2013. године ради и као сарадник на предмету Примењена лингвистика и учење и усвајање немачког језика код проф. др. Оливере Дурбабе.

У оквиру доктоских студија учествује у већем броју истраживања из области примењене лингвистике, глотодидактике и социолингвистике, као и на међународним научним конференцијама у чијим зборницима објављује радове. Године 2010. учествује и у организацији међународног научног скупа Филолошка истраживања данас.

Од 2010. континуирано ради на изради нових уџбеника и наставних материјала за Завод за уџбенике и објављује више наслова.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Кандидат Немања Влајковић аутор је већег броја уџбеника за наставу немачког језика, као и и неколико радова из области примењене лингвистике, глотодидактике и социолингвистике.

1. Влајковић, Н./ Петровић, Н. 2010. *Impulse. Немачки језик за 2. разред гимназија и средњих стручних школа*. Приручник за наставнике са додатним дидактичким материјалима и тестовима. Београд: Завод за уџбенике.

2. Влајковић, Н./ Петровић, Н./ Тома, М. 2010. *Impulse. Немачки језик за 2. разред гимназија и средњих стручних школа*. Београд: Завод за уџбенике.

3. Влајковић, Н./Жерајић, А. 2011. *Abenteuer Multikulti – Materialien für interkulturelles Deutschlernen*. Београд: Завод за уџбенике.

4. Vlajković, N. 2011. Imerzivni ekskurs u nastavi L2: terorizam u Nemačkoj 70-tih godina kao povod za usvajanje jezičkih i interkulturnih kompetencija u okviru projekta u nastavi. U Vučo, J., & Milatović, B. (prir.). Stavovi promjena – promjena stavova, međunarodni tematski zbornik radova. Nikšić: Filozofski fakultet.

5. Влајковић, Н. /Жерајић, А. 2012. Фактори мотивације наставника страних језика за рад у основном и средњошколском образовном систему. Вучо, J., Дурбаба О.(прир.) *Jezik i obrazovanje / Language and Education. Зборник радова*

међународне конференција Филолошка истраживања данас. Београд: Филолошки факултет, 155-172.

6. Влајковић, Н. (у штампи). *Mittendrin. Немачки језик за први разред гимназије и средње школе*. Београд: Завод за уџбенике.

Сви горе наведени радови у непосредној су вези са ширим предметом истраживања и докторске дисертације кандидатаНемање Влајковића. Посебно је значајно истаћи да његови научни радови осим јасне интердисциплинарне теоријске базе приказују и резултате емпиријских истраживања које је кандидат спроводио самостално или у коауторству. За израду дисертације значајна су и практична и теоријска искуства Немање Влајковића као аутора уџбеника за немачки као страни језик.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Поред тога што је успешно испунио све обавезе предвиђене програмом докторских студија, остварио потребан број кредита и написао све студијске истраживачке радове и тиме стекао неопходне услове за пријаву докторске дисертације, Немања Влајковић је са запаженим радовима учествовао на неколико конференција, који су потом уз одговарајућу рецензију објављени у зборницима радова. Стога се може закључити да се ради о веома квалитетном кандидату и талентованом младом лингвистики и германистки са широком спектром интересовања, посвећеном и наставном раду и научним истраживањима у лингвистичким областима којима се бави. Увидом у биографију и библиографију кандидата, Комисија је мишљења да Немања Влајковић у потпуности испуњава све биографске, библиографске и академске предуслове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За менторку је предложена др Оливера Дурбаба, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за немачки језик и књижевност. Проф. др Дурбаба аутор је једне монографије из области глотодидактике, неколико граматика и уџбеника немачког језика, као и више десетина научних и стручних радова из области лингвистике, примењене лингвистике и глотодидактике, од којих овде издвајамо радове релевантне за област из које кандидат Немања Влајковић ради дисертацију:

- Durbaba, O. 2002. Deutschlehrerausbildung an der Universität Belgrad: Zielsetzungen und Perspektiven). *Zur Ausbildung von Fremdsprachenlehrern in Südosteuropa. Situation und Perspektiven*. Tagungsdokumentation zum regionalen Symposium in Belgrad 13-16. Dezember 2001, Beograd , 58-59.

- Durbaba, O. 2003. Serbische Germanistikstudenten zwischen kulturellem Autismus und gesichtsloser Weltoffenheit. Ein weiter Weg zum Aufbau interkultureller Kernkompetenzen.

Anna Kozłowska (ed.): *Multicultural Education in the Unifying Europe*. Częstochowa, 163-170.

- Durbaba, O. 2004. Rano učenje stranih jezika i jezička diversifikacija kao elementi (školske) jezičke politike. Beograd: *Philologia* II/1, 51-57.

- Durbaba, O. 2006. DaF-Ausbildung in Serbien und Montenegro. Casper-Hehne, H./ Koreik, U./Middeke, A. (Hrsg.): *Die Neustrukturierung von Studiengängen „Deutsch als Fremdsprache". Probleme und Perspektiven*, Göttingen, 91-98.

- Durbaba, O. 2006. Zu Perspektiven der Deutschlehrerausbildung in Serbien im Rahmen des Bologna-Prozesses. *Fremdsprachen und Mobilität in Europa, Diskussionsrunde Bologna.* XIII. Internationale Tagung des Kroatischen Deutschlehrerverbandes. Tagungsberichte. Zagreb, 185-189.

- Durbaba, O. 2007. Modeli inicijalnog obrazovanja nastavnika stranih jezika i razvoj bazičnih nastavničkih kompetencija. J. Vučo (izd.): *Zbornik radova naučnog skupa „Uloga nastavnika u savremenoj nastavi jezika"*, Nikšić, 169-176.

- Дурбаба, О. 2007. О могућим перспективама развоја комуникативно оријентисаних уџбеника страних језика и улози аудио-записа као интегралног дела уџбеника. *Уџбеник и савремена настава. Зборник поводом 50 година рада Завода за уџбенике.*Београд, 111-118.

- Durbaba, O. 2008. Zur Besonderheiten der gesprochenen deutschen Sprache im Unterricht und in Lehrwerken für Deutsch als Fremdsprache. *Zeitschrift für Germanistische Sprach- und Literaturwissenschaft Dituria*, Tiranë, 139-144.

- Durbaba, O. 2009. Sprachpraktischer Unterricht und selbst erstellte Lehrmaterialien für den DaF-Unterricht an der Universität Belgrad (Serbien). Casper-Hehne, H./Middeke, A. *Sprachpraxis der DaF- und Germanistikstudiengänge im europäischen Hochschulraum.* Göttingen: Universitätsverlag, 139-146.

- Durbaba, O. 2010. Kontrastive Analysen: Serbisch/Kroatisch-Deutsch. Krumm, H.-J., Fandrych, Ch., Hufeisen, B., Riemer, C. (Hrsg.) *Deutsch als Fremdsprache, Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft*. Berlin/New York: Walter de Gruyter, 686-692.

- Durbaba, O. 2010. Interferenzerscheinungen bei Deutsch Lernenden mit Serbisch als Muttersprache: Versuch einer Sistematisierung. *Srpski jezik XV, 1-2*. Beograd, 591-608.

- Durbaba, O. 2010. Autentizität revisited: zu authentischen Texten in Lehrwerken für den Unterricht Deutsch als Fremdsprache. *Nasleđe* 15. Kragujevac: FILUM, 9-25.

- Дурбаба, О. 2011. *Теорија и пракса учења и наставе страних језика.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

- Durbaba, O. 2011. Zur Entwicklung der Lesefertigkeit in der Fremdsprache. *Anali Filološkog fakulteta*. Beograd: Filološki fakultet, 185-200.

- Durbaba, O. NastavastranihjezikauSrbijiiaspektijezičkogplaniranjananacionalnomnivouinanivoulokalnezajednice. *Jezičkepolitikeijezičkoplaniranje*. Beograd: Filološkifakultet (u štampi).

Комисија сматра да. др Оливера Дурбаба, ванредни професор, испуњава све услове за менторку ове докторске дисертације за област примењена лингвистика, глотодидактика, социолингвистика.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. Формулације назива теме (наслова)

Кандидат Немања Влајковић је пријавио докторску дисертацију под насловом **„Дидактизација интеркултурних садржаја у уџбеницима немачког језика као страног“**.

Комисија закључује да је назив тезе прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. Предмет (проблем) истраживања

Откако је средином седамдесетих година 20. века однела превагу над аудиолингвалним методом (Schmidt, 2001, str. 26) и етаблирала се као водећи методски приступ у настави страних језика, комуникативна дидактика прошла је кроз више фаза: од почетног лингвопрагматизма, преко преиспитивања и реетаблирања одређених сегмената, нпр. за време тзв. културног заокрета (енгл. cultural turn) у друштвеним наукама, који је реафирмисао улогу културе у настави Л2, па све до стања у којем је затичемо данас – интеркултурно оријентисану комуникативну наставу, која је своје теоријске обрисе добила још средином 80-тих година, због чега би се данас могло чак и дискутовати о њеној актуелности. Ипак, све чешће се чују ставови који уистину критикују сам тај концепт, али и паралелно констатују да је досад развијан практично само теоријски конструкт, те да су и даље уочљиви проблеми приликом њене примене у пракси (упор. Röttger, 2010; Pietzuch, 2011). Једна од основних замерки усмерена је и ка самом термину „интеркултуралност“ као недовољно одређеном, па се тако констатује одређени инфлаторни карактер самог појма „интеркултурни“, с обзиром на то да се њиме све чешће „украшавају“ егзотичне дисциплине и интердисциплинарни концепти, а ми и даље „не знамо тачно, шта је односно шта би интеркултуралност заправо требало да буде“ (Földes, 2009, стр. 504). Друга битна замерка глотодидактичара односи се и на недостатке у сфери практичне примене: у уџбеницима и додатним материјалима и наставним активностима, у

погледу на усвршавање наставника али и на један изузетно битан, до скоро потпуно запостављен сегмент – евалуацију и оцењивање.

Упркос свему, стиче се утисак да се последњих година доста тога урадило у правцу њеног практичног етаблирања, те да интеркултурно оријентисана настава Л2 све чешће проналази свој пут у учионице Л2. Један од начина представља свакако и уџбеник, али не као традиционални саставни део наставе, већ више редефинисањем улоге уџбеника као „социјалног сценарија“ (Funk, 2004, стр. 43), односно базе за стицање социокултурне компетенције, која не садржи само елементе језичког репертоара, већ нуди и афективну димензију (упор. Baumgärtel, 2009) која ученицима олакшава сналажење у међупростору између сопствене, полазне перспективе и стране културе, односно тзв. Third Place (Kramsch, 1995, стр. 62). Такав „идеал“ ће у овом истраживању представљати полазну тачку анализе уџбеничког корпуса. Уџбеник ће при том бити посматран као својеврсни инкубатор за све оне активности предвиђене и понуђене у оквиру методичко-дидактичког апарата које доприносе развоју интеркултурне језичке компетенције у оквирима институционалног учења Л2. Битан акценат биће и на формирању својеврсне базе могућних наставних активности интеркултурног карактера и проверавању присуства истих у одабраним уџбеницима.

3. Опис теме и план рада:

Након уводног представљања теме и њених целина, као и основних напомена у вези са аналитичким и истраживачким поступцима, у другом делу рада уследиће појмовно дефинисање и теоријско разлагање кључних појмова којима рад на свом основном нивоуоперише: језик, култура и настава Л2. С обзиром на неусклађеност у дефиницијама ових појмова у савременој научној литератури и појаву наизглед компатиблиних, ако не и синонимних термина поготово код посматрања културе у настави Л2 (упор. нпр. Barkowski & Eßer, 2001; Altmayer, 2010; Kramsch, 2013a), неопходна је терминолошка систематизација и покушај изналажења паралела и закључака како би се омогућило дефинисање саме интеркултурне наставе Л2, која ће бити предмет наредног сегмента. Битан део чиниће и историјски преглед присуства и развоја немачког концепта културе (тј. културолошких садржаја)у настави Л2 – *Landeskunde*(који се може упоредити са појмом *civilisation* карактеристичним за франкофона подручја, или пак *Cultural Studies*у англосаксонској науци). Биће престављене препоруке и тезе о улози интегрисане наставе културе у оквиру учења немачког језика као Л2 – нпр. *ABCD-Thesen* (ABCD-Expertengruppe, 1990, 1991), *DACH- / DACH(L)-Konzept* (нпр. Fischer et al., 2010; Hägi, 2011), *Tübinger Modell einer integrativen Landeskunde* (Mog & Althaus, 1992) и сл.

У трећем делу биће уведен појам интеркултурне комуникације, при чему ће најпре бити неопходно извршити извесна разјашњења и разграничења појма компетенције, нарочито када се она посматра као мултидимензионална творевина, а не само као чисто лингвистичко умеће – о чему се у лингвистици и другим сродним дисциплинама расправља већ деценијама уназад (упор. Hymes, 1972, 2001; Kramsch, 1996a, 2013b; Fleming, 1998; Risager, 1998 и др.), а што, с друге стране, несумњиво „доприноси“ и недефинисаности овог појма и у глотодидактичком смислу. Полазећи од тога да је основни циљ наставе Л2 да понуди и код ученика утемељи механизме социо-

културолошке сензибилизације и промене перспективе (упор. нпр. Hackl et al., 1998), као и да од (обичног) ученика Л2 начини интеркултурно компетентног грађанина (Byram, 1995a, 2008), биће представљени различити теоријски модели интеркултурне комуникативне наставе са посебним освртом на практичне могућности у институционалној настави Л2. Битан сегмент овог дела истраживања биће и анализа интеркултурних садржаја које као (наставни) циљ поставља Заједнички европски референтни оквир (Europarat, 2001; Glaboniat et al., 2005), чији је значај за наставу и продукцију уџбеника и наставних материјала данас свакако неоспоран, али изложен и све већој критици како глотодидактичке, тако и шире научне јавности (упор. Krumm, 2006; Cook, 2012). Разлози за то могу се тражити, између осталог, и у недовољној разрађености самих дескриптора (нем. *Kann-Beschreibungen*, енгл. *cando-statements*) када је у питању социокултуролошки аспект наставе и учења Л2. У завршном делуовог поглавља биће посвећена пажња и могућностима евалуације и оцењивања интеркултурне језичке компетенције, тј. оном сегменту интеркултурно оријентисане наставе који је до скоро практично био занемарен или барем без адекватних теоријских модела и практичних решења (Byram, 1997, 2009; Hesse, 2009; Roever, 2011).

Четврти део обрађиваће уџбеник као компоненту наставе Л2. Централни део овог сегмента чиниће увид у досадашња аналитичка истраживања уџбеника немачког као страног језика, као што су*Mannheimer Gutachten* (Engel et al., 1979), *Stockholmer Kriterienkatalog* (Krumm et al., 1985), те критеријуми за обликовање уџбеника које у својим, у научним круговима прихваћеним, концептима предлажу Герхард Нојнер (Neuner, 1979), Клаудио Нодари (Nodari, 1995) и Херман Функ (Funk, 2004). У овом делу биће изведено и истраживање о улози уџбеника у настави Л2, са циљем утврђивања нивоа везаности наставе Л2 за уџбеник,као и преиспитивањаметафоре о уџбенику као „сидру“ у настави који ученицима и наставницима нуди оријентацију и извесну сигурност током наставног процеса (упор. Funk, 2001, стр. 288).

Наредни део биће усмерен на садржинску анализу уџбеника са циљем утврђивања принципа транспоновања културолошки обележених елемената у уџбенике Л2 и могућности рада са интеркултурним садржајима у оквиру институционалне наставе Л2 базиране на уџбенику. У овом делу ће се поћи од основне претпоставке да је култура земаља циљног језика нераскидиви елемент наставе Л2, те да се такви садржаји који заправо репрезентују одређене „обрасце за тумачење културе“ (Altmayer, 2007, 2009), као основне механизме у склопу интеркултурног поређења, морају наћи у (савременим) уџбеницима Л2. Такође, полазећи и од претпоставке да са̂м појам интеркултурног образовања није стриктно везан нити само за одређени регион или земљу, нити искључиво за наставу Л2, већ да представља потребу али и шансу за целокупан образовни систем и васпитање уопште (упор. Pommerin-Götze, 2010), очекује се да ће уџбеници – поготово у погледу чињенице да се овде ради о корпусу уџбеника из више европских земаља – репрезентовати и одређене локалне ставове по питању (интеркултурног) учења. Циљ је установити и на који начин уџбеници доприносе изградњи интеркултурне компетенције код ученика, те у којој мери и кроз које садржаје и наставне активности захтевају њено ангажовање. У екскурсу који следи након анализе уџбеничког корпуса биће тематизован у последње време изузетно значајан (како у дидактичком, тако и у публицистичком смислу) појам регионалног уџбеника (упор. Breitung & Lattaro, 2001; Baumgärtel, 2009; Boeckmann, 2010; Krumm, 2010), а као пример ће послужити више локалних варијаната уџбеника *Direkt*(Motta, 2004), који је само неколико година након објављивања у Италији доживео

експанзију на централноевропском и источноевропском тржишту; сама анализа биће базирана на сличностима и разликама уконструисању интеркултурних садржаја у различитим регионалним верзијама истог уџбеника.

Прелиминарни план рада:

1. **УВОДНА РАЗМАТРАЊА**
   - **1.1. О значају и проблемима теме**
   - **1.2. Појмовна и методолошка ограничења**

2. **ЈЕЗИК, КУЛТУРА, НАСТАВА СТРАНОГ ЈЕЗИКА**
   - **2.1. Језик као средство комуникације**
     - 2.1.1. Комуникација – покушај дефиниције
     - 2.1.2. Језик – поглед кроз теорију
   - **2.2. Култура као средство комуникације**
     - 2.2.1. Култура – поглед кроз теорију
     - 2.2.2. Однос културе и језика
     - 2.2.3. Модел*Languaculture*
     - 2.2.4. Култура као хипертекст
   - **2.3. Настава страног језика између језика и културе**
     - 2.3.1. Учење и усвајање страног језика
     - 2.3.2. Елементи наставе страног језика
     - 2.3.3. Наставни и педагошки циљеви
       - 2.3.3.1.*Language awareness*наспрам*cultural awareness*
     - 2.3.4. Компонента културе у настави страног језика
       - 2.3.4.1.Могући модели културеу погледу наставе страног језика
     - 2.3.5. *Cultural Studies, civilisation, Landeskunde*…
       - 2.3.5.1.Терминолошки проблеми
     - 2.3.6. Историја и развој концепта*Landeskunde*
       - 2.3.6.1.*Landeskunde*до Другог светског рата
       - 2.3.6.2.*Landeskunde*послеДругог светског рата
       - 2.3.6.3.*StuttgarterThesen zur Rolle der Landeskunde*

2.3.6.4.*Erweiterter Kulturbegriff*

2.3.6.5.*ABCD-Thesen*

2.3.6.6.*DACH- / DACH(L)-Konzept*

2.3.6.7.*Tübinger Modell einer integrativen Landeskunde*

2.3.6.8.*LIFE*

2.3.7. Типологија културолошких садржаја у настави Л2

3. ИНТЕРКУЛТУРНА КОМУНИКАЦИЈА

3.1. Култура, интеркултура, мултикултура, транскултура – појмовна разграничења

3.2. Интеркултура и интеркултурна комуникација

3.2.1. Интеркултура – покушај дефиниције

3.2.2. Интеркултурна комуникација

3.3. Интеркултурна језичка компетенција

3.3.1. О дихотомији општег појма компетенције

3.3.2. Језичка компетенција – теоријски погледи

3.3.3. Социокулутролошкаи симболчка компетенција

3.3.4. Интеркултурна језичка компетенција – покушај дефиниције

3.4. Интеркултурно учење

3.4.1. Настава као место интеркултурне комуникације

3.4.2. Интеркултурна језичка компетенција као наставни циљ

3.4.2.1.Интеркултурна компетенција као проширење комуникативне компетенције

3.4.2.2.Мултидимензионалност интеркултурне компетенције

3.4.2.3.„Интеркултурни говорник“ наспрам нативног говорника

3.4.3. Интеркултурни приступ у настави страног језика – историјски осврт

3.4.3.1.Од културолошких од интеркултуролошких садржаја

3.4.4. Методика и дидакика интеркултурног учења – теоријски оквири и стање у пракси

3.4.4.1.Настава Л2као „треће место“

3.4.4.2.Наставник као „катализатор“ у процесу интеркултурног учења

3.4.5. *InterkulturelleLandeskunde*
3.4.6. Дидактика толеранције
3.4.7. Стереотипи и предрасуде као (кључни) елемент интеркултурне наставе
3.4.7.1.Покушај разграничења: стереотипи и предрасуде
3.4.7.2.Дефиниција стереотипа
3.4.7.3.Типологија стереотипа
3.4.7.4.Стереотипи у настави немачког језика
3.4.7.4.1. Дидактизација стереотипа
3.4.7.4.2. Стереотипи у уџбеницима
3.4.8. Интеркултурна дидактика наставе књижевности
3.4.9. О (не)могућностима израде курикулума за интеркултурну наставу страног језика
3.4.10. Заједнички европски референтни оквир (ЗЕО) и интеркултурно учење
3.4.10.1. Предности и мане ЗЕО са аспекта интеркултурне наставе страног језика
3.4.10.2. Анализа дескриптора ЗЕО у погледу на интеркултурну језичку компетенцију
3.5. Интеркултурно оријентисани задаци и наставне активности – покушај класификације
3.5.1. Појмовна разграничења: задаци, вежбања, активности
3.5.2. Типологија интеркултурних натавних садржаја
3.6. Евалуација и оцењивање интеркултурне језичке компетенције
3.6.1. Интеркултурна језичка компетенција као предмет евалуације
3.6.2. Инструменти мерења и евалуације интеркултурне језичке компетенције
3.7. Интеркултура кроз критику (научне) јавности

4. УЏБЕНИК КАО КОМПОНЕНТА НАСТАВЕ СТРАНОГ ЈЕЗИКА
4.1. Појмовна разграничења

4.1.1. Наставни материјал
4.1.2. Уџбенички комплет
4.1.3. Додатни материјал
4.2. Уџбеник као предмет научног истраживања
4.3. Анализа и критика уџбеника
4.3.1. *Mannheimer Gutachten*
4.3.2. *Mainzer Gutachten*
4.3.3. *Hamburger Gutachten*
4.3.4. *Stockholmer Kriterienkatalog*
4.3.5. Препоруке из Катвејка
4.3.6. Критеријуми према Нодарију
4.3.7. Критеријуми према Функу
4.4. Продукција уџбеника
4.4.1. Планирање израде уџбеника
4.4.2. Глобални и регионални уџбеници
4.5. Уџбенички „комплекс“
4.5.1. Уџбенички комплет
4.5.2. Уџбеник као „продукт“ курикулума
4.5.2.1.Екскурс: Интеркултурни садржаји у актуелним курикулумима за немачки језик у Републици Србији
4.5.3. Тематски конструкт уџбеника
4.5.3.1.Тематско планирање и опремање уџбеника
4.5.4. Методичко-дидактички апарат
4.5.5. Текстови и тексто-конгломерати
4.5.5.1.Тиологија текстова
4.5.5.2.Аутентични текст и „не-текст“
4.5.5.3.Књижевни текст као саставни део интеркултурне наставе
4.5.6. Задаци, вежбања, наставне активности
4.5.6.1.Планирање и израда корпуса задатака, вежбања и наставних активности
4.6. Уџбеник као манифестација метода и тренда

4.6.1. Теоријски осврт: појам наставног метода, тренда, концепта
4.6.2. Генерације уџбеника
4.6.3. Историјски осврт: Уџбеници као одраз метода
4.6.3.1.Уџбеници граматичко-преводног метода
4.6.3.2.Уџбеници аудио-лингвалног / аудио-визуелног метода
4.6.3.3.Уџбеници комуникативно-прагматичког метода
4.6.4. Интеркултурно оријентисани уџбеници (и наставни материјали)
4.6.4.1.О потреби дистинкције између интеркултурних садржаја и интеркултурно оријентисаних уџбеника (и наставних материјала)
4.6.4.2.Пример 1: *Sichtwechsel Neu*
4.6.4.3.Пример 2: *Sprachbrücken*
4.6.4.4.Пример 3: *Typisch deutsch?*
4.6.5. Уџбеник страног језика данас
4.6.5.1.Сврха уџбеника данас
4.6.5.2.Елементи савременог уџбеника
4.6.5.3.Утицај ЗЕО на уџбеник
4.7. Уџбеник као одраз културних и друштвених дешавања
4.8. Принципи „доброг“уџбеника
4.9. Ексурс: Улога уџбеника у (савременој) настави страног језика (истраживање)
4.9.1. Повод и сврха истраживања
4.9.2. Дизајн истраживања
4.9.3. Резултати и дискусија

5. ИНТЕРКУЛТУРНИ АСПЕКТИ У УЏБЕНИЦИМА – АНАЛИЗА УЏБЕНИЧКОГ КОРПУСА
5.1. Транспоновање културе на уџбеник
5.2. Интеркултурна настава – од теорије до праксе
5.2.1. О потреби за интеркултурним садржајима у уџбенику страног језика

5.3. Критеријуми за анализu уџбеника са интеркултурног аспекта – покушај типологије

5.4. Анализа уџбеничког корпуса

5.4.1. О корпусу анализираних уџбеника

5.4.2. *Alles klar* (Пољска)

5.4.3. *Deutsch 11* (Русија)

5.4.4. *Deutsch ist IN* (издање за Мађарску)

5.4.5. *Direkt 3* (издање за Чешку републику)

5.4.6. *Limba Germană* (Румунија)

5.4.7. *Panorama Deutsch* (Финска)

5.4.8. *Passwort Deutsch 5*(издање за Бугарску)

5.4.9. *Perspektiven* (Француска)

5.4.10. *Немачки језик за 4. разредгимназије* (Србија)

5.5. Екскурс: Улога „локалне“ перспективе у регионалном уџбенику – компаративна анализа културолошких садржаја уразличитим европским верзијама уџбеника *Direkt*

5.6. Паралеле и закључци

6. ЗАВРШНА РАЗМАТРАЊА

7. БИБЛИОГРАФИЈА

8. ДОДАЦИ

Прелиминарни списак литературе:

1. ABCD-Expertengruppe. (1990). ABCD-Thesen zur Rolle der Landeskunde im Deutschunterricht. *Deutsch als Fremdsprache, 5*, 306-308.
2. ABCD-Expertengruppe. (1991). ABCD-Landeskunde. У *IDV-Rundbrief, 47*, 20-25.
3. Agar, M. (1991). The biculture in bilingual. *Language in Society, 20*(2), 167-181.

4. Agar, M. (1994). The Intercultural Frame. *International Journal of Intercultural Relations, 18*(2), 221-237.
5. Ahrends, A., & Nowitzki, W. (1997). *Interkulturelles Lernen in den Lehrplänen. Anregungen für Schule und Unterricht.* Kiel: Ministerium für Bildung, Wissenschaft, Forschung und Kultur des Landes Schleswig-Holstein.
6. Althaus, H.-J. (1999). Landeskunde. Anmerkungen zum Stand der Dinge. *Info DaF, 26*(1), 25-36.
7. Althaus, H.-J. (2010). Fremdbilder und Fremdwahrnehmungen. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1423-1431). Berlin: Walter de Gruyter.
8. Altmayer, C. (1997). Zum Kulturbegriff des Faches Deutsch als Fremdsprache. *Zeitschrift für interkulturellen Fremdsprachenunterricht, 2*(2). Доступно на http://www.spz.tu-darmstadt.de/projekt_ejournal/jg_02_2/beitrag/altmayer3.htm [24.12.2012]
9. Altmayer, C. (2004). „Cultural Studies“ – ein geeignetes Theoriekonzept für die kulturwissenschaftliche Forschung im Fach Deutsch als Fremdsprache? *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht 9*(3), Доступно на http://zif.spz.tu-darmstadt.de/jg-09-3/beitrag/Altmayer3.htm [10.01.2013]
10. Altmayer, C. (2004b). *Kultur als Hypertext. ZУ Theorie und Praxis der Kulturwissenschaft im Fach Deutsch als Fremdsprache.* München: iudicum.
11. Altmayer, C. (2005). Kulturwissenschaftliche Forschung in Deutsch als Fremdsprache. Acht Thesen zu ihrer Konzeption und zukünftiger Entwicklung. *Deutsch als Fremdsprache, 42*(3), 154-159.
12. Altmayer, C. (2007). Von der Landeskunde zur Kulturwissenschaft – Innovation oder Modetrend?. *Germanistische Mitteilungen, 65*, 7-21.
13. Altmayer, C. (2009). Instrumente für die empirische Forschung kultureller Lernprozesse im Kontext von Deutsch als Fremdsprache. У Hu, A., & Byram, M. (прир.). *Interkulturelle Kompetenz und fremdsprachliches Lernen. Modelle, Empirie, Evaluation / Intercultural competence and foreign language learning. Models, empricism, assessment* (123-138). Tübingen: Gunter Narr.

14. Altmayer, C. (2010). Konzepte von Kultur im Kontext von Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1402-1413). Berlin: Walter de Gruyter.
15. Altmayer, C., & Koreki, U. (2010). Geschichte und Konzepte einer Kulturwissenschaft im Fach Deutsch als Fremdsprache. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1378-1391). Berlin: Walter de Gruyter.
16. Appel, R., & Muysken, P. (2005). *Language Contact and Bilingualism*. Amsterdam: Amsterdam Academic Archive.
17. Barkowski, H., & Eßer, R. (2001). „Haltet den Dieb...“ Von der Schwierigkeit, den Faktor Kultur in seiner Bedeutung für methodische Arrangements fremdsprachenunterrichtlichen Lernens und Lehrens dingfest zu machen. У Funk, H., & Koenig, M. (прир.). *Kommunikative Fremdsprachendidaktik – Theorie und Praxis in Deutsch als Fremdsprache*. (83-93). München: iudicum.
18. Barkowski, H., & Krumm, H.-J. (прир.). (2010). *Fachlexikon Deutsch als Fremd- und Zweitsprache*. Tübingen: A. Franke Verlag.
19. Basteck, F. E. (2004). *Civilización: Landeskundliche Lehre im deutschen Phililogiestudium an spanischen Universitäten*. Необјављена докторска дисертација, Pädagogische Hochschule, Freiburg.
20. Bateman, B., & Mattos, M. (2006). An Analysis of the Cultural Content of Six Portuguese Textbooks. *Portuguese Language Journal, 1*. Доступнона http://www.ensinoportugues.org/wp-content/uploads/2011/05/Textbooks.pdf [17.07.2013]
21. Baumgärtel, S. (2005). Interkulturelles Lernen und lehrbuchgestützte, individualisierte Unterrichtsformen im schulischen DaF-Unterricht. *Pandaemonium germanicum, 9*, 345-363.
22. Bausinger, H. (1999). Da Capo: Germanistik als Kulturwissenschaft. У Wierlacher, Al. et al. (прир.). *Jahrbuch Deutsch als Fremdsrpache, 25. Intercultural German Studies* (213-232). München: iudicum.

23. Beirat „Deutsch als Fremdsprache“ des Goethe-Instituts (прир.). (1997). „Deutsch als Fremdsprache“ 24 Vermittlungsmethodische Thesen und Empfehlungen. *Fremdsprache Deutsch, Sonderheft zur IDT 97*, 18-24.
24. Beirat „Deutsch als Fremdsprache“ des Goethe-Instituts (прир.). (1992). 25 Thesen zur Sprach- und Kulturvermittlung im Ausland. *Fremdsprache Deutsch, 6*, 34-35.
25. Belz, J. A., & Müller-Hartmann, A. (2003). Teachers as Intercultural Learners: Negotiating German-American Telecollaboration along the Institutional Fault Line. *The Modern Language Journal, 87*(1), 71-89.
26. Bertelsmann Stiftung (2006). *Interkulturelle Kompetenz – Schlüsselkompetenz des 21. Jahrhunderts? Thesenpapier der Bertelsmann Stiftung auf Basis der Interkulturellen-Kompetenz-Modelle von Dr. Darla K. Deardorff.* Gütersloh: Bertelsmann Stiftung.
27. Bettermann, R. (2010). Sprachbezogene Landeskunde. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1454-1465). Berlin: Walter de Gruyter.
28. Bimmel, P., Kast, B., & Neuner, G. (2011). *Deutschunterricht planen. Neu.* Berlin: Langenscheidt.
29. Bliesener, U. (2002). Vom interkulturellen Lernen spricht jeder – aber wie genau geht das im Unterricht? У Fahrmann, G., & Klein, E. (прир.). *Interkulturelles Lernen im Fremdsprachenunterricht*. Bonn: Romanistischer Verlag.
30. Boeckmann, K.-B. (2006). Dimensionen von Interkulturalität im Kontext des Fremd- und Zweitsprachenunterrichts. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht 11*(3). Доступно на http://zif.spz.tu-darmstadt.de/jg-11-3/beitrag/Boeckmann1.htm [10.01.2011]
31. Boeckmann, K.-B. (2010). Regionale Lehr- und Lernkulturen. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (952-961). Berlin: Walter de Gruyter.
32. Bogner, A. (2003). Fremdsprachenerwerb zwischen Natur- und Kulturwissenschaft. У Wierlacher, A., & Bogner, A. (прир.). *Handbuch interkulturelle Germanistik*. (407-413). Stuttgart: Metzler.

33. Bolten, J. (1999). Interkulturelle Wirtschaftskommunikation: Geschichte, Methodik, Systematik. У Wierlacher, Al. et al. (прир.). *Jahrbuch Deutsch als Fremdsrpache, 25. Intercultural German Studies* (187-212). München: iudicum.
34. Bönzli, W. (2009). Die neue Rolle des Lehrwerks. *AkDaF Rundbrief, 59*, 7-13.
35. Bredella, L. (1987). Lesen als „Gelenktes Schaffen“: Literarische Texte im Fremdsprachenunterricht. *Die Unterrichtspraxis / Teaching German, 20*(2), 166-184.
36. Bredella, L. (1995). Einleitung: Verstehen und Verständigung als Grundbegriffe und Zielvorstellung des Fremdsprachenlehrens und -lernens. У Bredella, L. (прир.). *Verstehen und Verständigung durch Sprachenlernen*. (1-34). Bochum: Brockmeyer.
37. Bredella, L. (2010). Fremdverstehe und interkulturelles Verstehen. (120-125). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.
38. Breger, C., & Breithaupt, F. (2009). Emotion, Empathie, Identifizierung in und zwischen den Disziplinen. Ein Dialog. У Bogner, A. et al. (прир.). *Jahrbuch Deutsch als Fremdsrpache, 35. Intercultural German Studies* (210-223). München: iudicum.
39. Breitung, H., & Lattaro, E. (2001). Regionale Lehrwerke und Lehrmethoden. У Helbig, G., Götze, L., Henrici, G., & Krumm, H.-J. (прир.). *Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch.* (1041-1053). Berlin: Walter de Gruyter.
40. Brenner, G. (2011). *Methoden für Deutsch und Fremdsprachen*. Berlin: Cornelsen.
41. Brill, L. M. (2005). *Lehrwerke/Lehrwerkgenerationen und die Methodendiskussion im Fach Deutsch als Fremdsprache.* Aachen: Shaker.
42. Brown, H. (2007). *Principles of Language Learning and Teaching*. White Plains: Pearson Education.
43. Brunzel, P. (2002). *Kulturbezogenes Lernen und Interkulturalität: zur Entwicklung kultureller Konnotationen im Französischunterricht der Sekundarstufe I*. Tübingen: Narr.
44. Burwitz-Melzer, E. (2012). Kulturelle und interkulturelle Kompetenzen in Fremdsprachenunterricht erwerben – Ein Plädoyer. *Babylonia, 02*, 12-17.
45. Byram, K., & Kramsch, C. (2008).Why Is It so Difficult to Teach Language as Culture?.*The German Quarterly, 81*(1), 20-34.
46. Byram, M. (1986). Cultural studies in foreign language teaching. *Language Teaching, 19*(4), 322-336.

47. Byram, M. (1995a). Reflecting on „Intercultural Competence“ in Foreign Language Learning. У Bredella, L. (прир.). *Verstehen und Verständigung durch Sprachenlernen*. (267-275). Bochum: Brockmeyer.
48. Byram, M. (1995b). Fremdsprachenunterricht in einem zukünftigen Europa. Konzepte – Perspektiven – Konsequenzen. У Bredella, L. (прир.). *Verstehen und Verständigung durch Sprachenlernen*. (472-474). Bochum: Brockmeyer.
49. Byram, M. (1997). *Teaching and Assassing Intercultural Communicative Competence.*Clevedon: Multilingual Matters.
50. Byram, M. (2008). *Intercultural citizenship and foreign language education*. Доступнона http://www.frl.auth.gr/sites/congres/Interventions/FR/byram.pdf [25.06.2013]
51. Byram, M. (2009). Evaluation and/or Assessment of Intercultural Competence. У Hu, A., & Byram, M. (прир.). *Interkulturelle Kompetenz und fremdsprachliches Lernen. Modelle, Empirie, Evaluation / Intercultural competence and foreign language learning. Models, empricism, assessment* (215-234). Tübingen: Gunter Narr.
52. Byram, M. (2013). Language teaching and its contexts. *Iranian Journal of Language Teaching Research 1*(1), 1-26.
53. Byram, M., & Feng, A. (2004). Culture and language learning: teaching, research and scholarship. *Language teaching, 37*(3), 149-168.
54. Byram, M., & Fleming, M. (1998). Introduction. У Byram, M., & Fleming, M. (прир.). *Language Learning in Intercultural Perspective. Approaches through drama and ethnography* (1-10).Cambridge: Cambridge University Press.
55. Byram, M., & Zarate, G. (1996). Defining and assessing intercultural competence: some principles and proposals for the European context. *Language Teaching, 29*(4), 239-243.
56. Caban, A. (2010). *Vermittlung der kommunikativ-interkulturellen Kompetenz im L2-Unterricht anhand von Rollenspielen*. Доступно на http://miami.uni-muenster.de/servlets/DerivateServlet/Derivate-5451/beitrag_caban.pdf [06.07.2013]
57. Canale, M., & Swain, M. (1980). Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing. *Applied Linguistics, 1*, 1-47.
58. Caspari, D., & Schinschke, A. (2009). Aufgaben zur Feststellung und Überprüfung interkultureller Kompetenzen im Fremdsprachenunterricht – Entwurf einer Typologie. У

Hu, A., & Byram, M. (прир.). *Interkulturelle Kompetenz und fremdsprachliches Lernen. Modelle, Empirie, Evaluation / Intercultural competence and foreign language learning. Models, empricism, assessment* (273-288). Tübingen: Gunter Narr.

59. Celce-Murcia, M., Dörnyei, Z., & Thurrell, S. (1997). Direct Approaches in L2 Instruction: A Turning Point in Communicative Language Teaching?,*TESOL Quarterly, 31*(1), 141-152.
60. Celce-Murcia, M., Dörnyei, Z., & Thurrell, S. (1998). On Directness in Communicative Language Teaching. *TESOL Quarterly, 32*(1), 116-119.
61. Cerri. C. (2011). Mut zur interkulturellen Literatur im DaF-Unterricht. *Info DaF, 38*(4), 391-413.
62. Christ, H. (2010). Geschichte der Fremdsprachendidaktik. (17-22). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.
63. Christ, H., & De Cillia, R. (2007). Geschichte des Fremdsprachenunterrichts in deutschsprachigen Ländern seit 1945. (614-621). У Bausch, K.-R., Christ, H., & Krumm, H.-J. (прир.).*Handbuch Fremdsprachenunterricht*. Tübingen: A. Franke.
64. Cohen, A. D. (2008). Teaching and assessing L2 pragmatics: What can we expect from learners? *Language Teaching, 41*(2), 213-235.
65. Cook, V. (2008). Multi-Competence: Black Hole or Wormhole for Second Language Acquisition Research? У Han, Z.-H. (прир.). *Understanding Second Language Process*. Clevedon: Multilingual Matters.
66. Cook, V. (2013). What are the goals of language teaching?.*Iranian Journal of Language Teaching Research 1*(1), 44-56.
67. Cools, D., & Sercu, L. (2006). Die Beurteilung von Lehrwerken an Hand des Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmens für Sprachen: Eine empirische Untersuchung von zwei kürzlich erschienenen Lehrwerken für Deutsch als Fremdsprache. *Zeitschrift für interkulturellen Fremdsprachenunterricht, 11*(3). Доступно на http://zif.spz.tu-darmstadt.de/jg-11-3/docs/Cools_Sercu.pdf [30.06.2013]
68. Delanoy, W. (1995). Fremdsprachenunterricht und interkulturelle Verständigung. У Bredella, L. (прир.). *Verstehen und Verständigung durch Sprachenlernen*. (284-291). Bochum: Brockmeyer.

69. Dirven, R., & Pütz, M. (1993). Intercultural communication. *Language Teaching, 26*(3), 144-156.
70. Dörnyei, Z. (1995). On the Teachability of Communication Strategies. *TESOL Quarterly, 29*, 55-85.
71. Dörnyei, Z., & Csizér, K. (1998). Ten commandments for motivating language learners: results of an empirical study. *Language Teaching Research, 2,* 203-225.
72. Dörnyei, Z., & Thurrell, S. (1991). Strategic competence and how to teach it. *ELT Journal 45*(1), 16-23.
73. Doyé, P. (1994). Interkulturelles Lernen im Fremdsprachenunterricht.У Bausch, K.-R., Christ, H., & Krumm, H.-J. (прир.). *Interkulturelles Lernen im Fremdsprachenunterricht.* Tübingen: Narr.
74. Doyé, P. (2008). *Interkulturelles und mehrsprachiges Lehren und Lernen*. Tübingen: Narr.
75. Duranti, A. (1997). *Linguistic Anthropology*. Cambridge: Cambridge University Press.
76. Durbaba, O. (2011). *Teorija i praksa učenja i nastave stranih jezika.* Beograd: Zavod za udžbenike.
77. Ende, K., Grotjahn R., Kleppin K., & Mohr I. (2013). *Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung*. Berlin: Langenscheidt.
78. Engel, U. et al. (1979). *Mannheimer Gutachten zu ausgewählten Lehrwerken Deutsch als Fremdsprache. Band 1.* Heidelberg: Julius Groos.
79. Engel, U., Krumm, H.-J., & Wierlacher, A. (1979). *Mannheimer Gutachten zu ausgewählten Lehrwerken Deutsch als Fremdsprache. Band 2.* Heidelberg: Julius Groos.
80. Ertelt-Vieth, A. (2005). Interkulturelle Kommunikation und kultureller Wandel. Eine empirische Studie zum russisch-deutschen Schüleraustausch. Tübingen: Narr.
81. Europarat (прир.). (2001). *Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen*. Berlin: Langenscheidt.
82. Fandrych, C., & Thurmair, M. (2011). Plädoyer für eine textsortenbezogene Sprachdidaktik. *Deutsch als Fremdsprache, 2,* 84-93.
83. Filipović, J. (2009). *Moć reči. Ogledi iz kritičke sociolingvistike*. Beograd: Zadužbina Andrejević.

84. Fink, M. C. (2003). Das Deutschlandbild in dänischen Lehrwerken für den Deutschunterricht in der Folkeskole. *Info DaF, 30*(5), 476-488.

85. Fischer, G. (1990). Interkulturelle Landeskunde? *Deutsch als Fremdsprache, 3*, 141-146.

86. Fischer, G. (1991). Landeskunde für Europa – Überlegungen und Vorschläge. *IDV-Rundbrief, 47*, 25-34.

87. Fischer, R. (2005). Landeskunde – aber bitte in Skalen, nach Niveaustufen und als Zertifikat! *AkDaF Rundbrief, 55*. Доступно на http://www.akdaf.ch/html/rundbrief/rbpdfs/55_landeskunde.pdf [05.08.2013]

88. Fischer, R., Frischherz, B., & Noke, K. (2010). DACH-Landeskunde. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1500-1511). Berlin: Walter de Gruyter.

89. Fleming, M. (1998). The challenge of 'competence'. У Byram, M., & Fleming, M. (прир.). *Language Learning in Intercultural Perspective. Approaches through drama and ethnography* (3-14).Cambridge: Cambridge University Press.

90. Földes, C. (1994). Deutsch als Fremdsprache in Mittel-, Ost- und Südosteuropa. Überlegungen zu Bestand und Bedarf. *Deutsch als Fremdsprache, 31*(1), 3-12.

91. Földes, C. (1995). Zum Deutschlandbild der DaF-Lehrwerke: von der Schönfärberei zum Frustexport? Ein Diskussionsbeitrag. *Deutsch als Fremdsprache, 32*(1), 30-32.

92. Földes, C. (1996). Das Bild Deutschlands und der Unterricht des Deutschen als Fremdsprache. *Deutsch als Fremdsprache, 33*(1), 43-45.

93. Földes, C. (2003a). Deutsch als leichte und sympathische Sprache? У Stickel, G. (прир.). *Deutsch von außen* (74-98). Berlin: Walter de Gruyter.

94. Földes, C. (2003b). Deutschunterricht und Deutschdidaktik in Ostmitteleuropa. У Bredel, U., Günther, H., Klotz, P., Ossner, J., & Siebert-Ott, G. (прир.). *Didaktik der deutschen Sprache. Ein Handbuch. 2. Teilband.* (969-981). Paderborn: Ferdinand Schöningh.

95. Földes, C. (2006). Lexik und Semantik in einem Spagat zwischen zwei Sprachen und Kulturen. Befunde und Erkenntnisse einer kontaktlinguistischen Feldforschung. *Zeitschrift für Dialektologie und Linguistik, Band 73, Heft 2*, 129-160.

96. Földes, C. (2007a). Jeder spricht auf eine andere Weise gleich: Zur Architektur der Kommunikation unter Zweisprachigkeitsbedingungen. *Zeitschrift für Angewandte Linguistik, 47*, 41-68.

97. Földes, C. (2007b). Prolegomena zu einer inter- bzw. transkulturellen Linguistik: Gegenstandsfeld, Leitbegriffe und Methoden. In Földes, C, & Antos, G. (прир.). *Interkulturalität: Methodenprobleme der Forschung. Beiträge der Internationalen Tagung im Germanistischen Institut der Pannonischen Universität Veszprém, 7.-9. Oktober 2004.* (59-92). München: iudicum.

98. Földes, C. (2009). Black Box ‚Interkulturalität'. Die unbekannte Bekannte (nicht nur) für Deutsch als Fremd-/Zweitsprache. Rückblick, Kontexte und Ausblick. *Wirkendes Wort, 59*(3), 503-525.

99. Földes, C., & Weiland, M. (2009). Blickwinkel und Methoden einer integrativen Kulturforschung: Aktuelle Perspektiven interkultureller Philosophie als Grundlagenwissenschaft. *Eruditio – Educatio, 4*(3), 5-34.

100. Freitag, B. (2010). Transkulturelles Lernen. (125-129). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik.* Seelze-Velber: Friedrich.

101. Funk, H. (2001). Das Ende ist nah! Oder auch nicht. Zum Funktionswandel der Fremdsprachenlehrwerke. У Funk, H., & Koenig, M. (прир.). *Kommunikative Fremdsprachendidaktik – Theorie und Praxis in Deutsch als Fremdsprache*. (279-293). München: iudicum.

102. Funk, H. (2004). Qualitätsmerkmale von Lehrwerken prüfen – ein Verfahrensvorschlag. *Babylonia, 3,* 41-47.

103. Gass, S. M., & Selinker, L. (2008). *Second Language Acquisition. An introductory course* (Third Edition). New York: Routledge.

104. Geier, T. (2011). *Interkultureller Unterricht*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

105. Gellert, U., & Hümmer, A.-M. (2008). Soziale Konstruktion von Leistung im Unterricht. *ZfE 11*, 288-311.

106. Geyer, M. (1993). Multiculturalism and the Politics of General Education. *Critical Inquiry, 19*(3), 499-533.

107. Glaboniat, M., Müller, M., Rusch, P., Schmitz, H., & Wertenschlag, L. (2005). *Profile deutsch*. Berlin: Langenscheidt.

108. Goddard, C., & Wierzbicka, A. (2007). Semantic primes and cultural scripts in language learning and intercultural communication. У Sharifian F., & Palmer, G. B. (прир.).

Applied Cultural Linguistics – Implications for second language learning and intercultural communication (105-124).Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

109. Gogolin, I. (1995). Die Begegnung mit Sprachen in der Grundschule als Grundlegung der (fremd-)sprachlichen Bildung. У Bredella, L. (прир.). *Verstehen und Verständigung durch Sprachenlernen*. (129-138). Bochum: Brockmeyer.

110. Gogolin, I. (2007). Interkulturelle Erziehung und das Lernen und Lehren fremder Sprachen. У Bausch, K.-R., Christ, H., & Krumm, H.-J. (прир.). *Handbuch Fremdsprachenunterricht.* Tübingen: A. Franke Verlag.

111. Gogolin, I. (2009). Interkulturelle Bildungsforschung. У Tippert, R., & Schmidt, B. (прир.).*Handbuch Bildungsforschung*. (297-316). Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

112. Götze, L. (2009). Multikulturalismus, Hyperkulturalität und Interkulturelle Kompetenz. *Info DaF, 36*(4), 325-333.

113. Grau, M., & Würffel, N. (2007). Übungen zur interkulturellen Kommunikation. У Bausch, K.-R., Christ, H., & Krumm, H.-J. (прир.). *Handbuch Fremdsprachenunterricht.* Tübingen: A. Franke Verlag.

114. Grünewald, M. (2010). Landeskundliche Gegenstände: Politik und Gesellschaft. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1484-1492). Berlin: Walter de Gruyter.

115. Gudjons, H. (2010). Projektunterricht – Was ist das? Wie macht man das? *Frühes Deutsch, 19,* 4-7.

116. Günthner, S. (2010). Interkulturelle Kommunikation aus linguistischer Perspektive. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (331-342). Berlin: Walter de Gruyter.

117. Habermas, J. (1973). *Erkenntnis und Interesse*. Frankfurt am Main: Suhrkamp.

118. Habermas, J. (2003). *Zeitdiagnosen. Zwölf Essays*. Frankfurt am Main: Suhrkamp.

119. Hackl, W. (2010). Informationsbezogene Landeskunde. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1465-1471). Berlin: Walter de Gruyter.

120. Hackl, W., Langer, M., & Simon-Pelanda, H. (1998). Landeskundliches Lernen. *Fremdsprache Deutsch, 18*, 5-12.

121. Hägi, S. (2011). Das DACH(L)-ABCD – kurz vorgestellt. *AkDaF Rundbrief, 62*, 6-12.

122. Hall, J. K., Cheng, A., & Carlson, M. T. (2006). Reconceptualizing Multicompetence as a Theory of Language Knowledge. *Applied Linguistics, 27*(2), 220-240.

123. Hallet, W. (2010). Kulturelles Lernen. (129-132). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik.* Seelze-Velber: Friedrich.

124. Hallet, W., & Königs, F. G. (2010).Lehrpläne und Curricula. (54-58). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.

125. Han, Z.-H. (2008). On the Role of Meaning in Focus on Form. У Han, Z.-H. (прир.). *Understanding Second Language Process*. Clevedon: Multilingual Matters.

126. Hanenberg, P. (2009). Kulturelle Prägung, interkulturelles Lernen und implizites Wissen. У Bogner, A. et al. (прир.). *Jahrbuch Deutsch als Fremdsrpache, 35. Intercultural German Studies* (96-113). München: iudicum.

127. Harden, T. (2001). Empathie, Sympathie und (Interkulturelle) Kommunikation. У Funk, H., & Koenig, M. (прир.). *Kommunikative Fremdsprachendidaktik – Theorie und Praxis in Deutsch als Fremdsprache*. (94-105). München: iudicum.

128. Häussermann, U., & Piepho, H.-E. (1996). *Aufgaben-Handbuch Deutsch als Fremdsprache. Abriss einer Aufgaben- und Übungstypologie.* München: iudicum.

129. Henrici, G. (2001). Methodische Konzepte für Deutsch als Fremdsprache. У Helbig, G., Götze, L., Henrici, G., & Krumm, H.-J. (прир.). *Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch.* (841-853). Berlin: Walter de Gruyter.

130. Hesse, H.-G. (2009). Zur Messung interkultureller Kompetenz aus psychologischer Sicht. У Hu, A., & Byram, M. (прир.). *Interkulturelle Kompetenz und fremdsprachliches Lernen. Modelle, Empirie, Evaluation / Intercultural competence and foreign language learning. Models, empricism, assessment* (161-172). Tübingen: Gunter Narr.

131. Hess-Lüttich, E. W. B. (2010). Landeskundliche Gegenstände: Alltagskultur, Multikulturalität und Heterogenität. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1492-1500). Berlin: Walter de Gruyter.

132. Hierdeis, H. (2009). Grundlagen und Probleme Interkultureller Kommunikation. У Heinze, T., Lewinski-Reuter, V., & Steimle, K. (прир.). *Innovation durch Kommunikation.* (163-174). Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

133. Hierdeis, H. (2009). Interkulturelle Kommunikation – Ein Lernprozess. У Heinze, T., Lewinski-Reuter, V., & Steimle, K. (прир.). *Innovation durch Kommunikation.* (175-190). Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

134. Holl, E. (2011). *Sprach-Fluss. Theaterübungen für Sprachunterricht und interkulturelles Lernen.* Ismaning: Max Hueber Verlag.

135. Holliday, A., Hyde M., & Kullman J. (2004). *Intercultural Communication. An Advanced Resource Book.*London: Routledge.

136. Hölscher, P. (1993). Checkliste für die Analyse von Lehrwerken im Fach Deutsch als Zweitsprache. (48). У Hölscher, P., & Rabitsch, E. (прир.). *Methoden-Baukasten Deutsch als Fremd- und Zweitsprache.*Frankfurt am Main: Cornelsen Scriptor.

137. Hölscher, P. (1993). Selbständige Erarbeitung literarischer Texte im Sprachunterricht mit erwachsenen Schülern. (196-197). У Hölscher, P., & Rabitsch, E. (прир.). *Methoden-Baukasten Deutsch als Fremd- und Zweitsprache.*Frankfurt am Main: Cornelsen Scriptor.

138. Hölscher, P. (2005). Lernszenarien. *Frühes Deutsch, 5,* 4-6.

139. Hölscher, P., Roche, J., & Simic, M. (2009). Szenariendidaktik als Lernraum für interkulturelle Kompetenzen im erst-, zweit- und fremdsprachigen Unterricht. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht, 14*(2), 43-54. Доступно на http://zif.spz.tu-darmstadt.de/jg-14-2/beitrag/HoelscherRocheSimic.pdf [10.07.2013]

140. Horváth Futó, H. (2011). Textbooks and Stereotypes. *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica, 3*(2), 265-278.

141. House, J. (1996). Zum Erwerb interkultureller Kompetenz im Unterricht des Deutschen als Fremdsprache. *Zeitschrift für interkulturellen Fremdsprachenunterricht, 1*(3). Доступно на http://www.spz.tu-darmstadt.de/projekt_ejournal/jg_01_3/beitrag/house.htm [12.05.2013]

142. Hu, A. (1995). Spielen Vorurteile im Fremdsprachenunterricht eine positive Rolle? У Bredella, L. (прир.). *Verstehen und Verständigung durch Sprachenlernen*. (405-412). Bochum: Brockmeyer.

143. Hu, A. (2010). Fremdverstehen und kulturelles Lernen. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1391-1402). Berlin: Walter de Gruyter.

144. Hu, A. (2010). Interkulturelle Kommunikative Kompetenz. (75-79). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.

145. Hu, A., & Byram, M. (2009). Introduction. У Hu, A., & Byram, M. (прир.). *Interkulturelle Kompetenz und fremdsprachliches Lernen. Modelle, Empirie, Evaluation / Intercultural competence and foreign language learning. Models, empricism, assessment* (VII-XXV). Tübingen: Gunter Narr.

146. Hudson-Wiedenmann, U. (1999). Cultural Studies und Kulturthematische Praxis. У Wierlacher, Al. et al. (прир.). *Jahrbuch Deutsch als Fremdsrpache, 25. Intercultural German Studies* (187-212). München: iudicum.

147. Hufeisen, B. (2001). Deutsch als zweite und weitere Fremdsprache – brauchen wir dafür eigene Lehrwerke? У Funk, H., & Koenig, M. (прир.). *Kommunikative Fremdsprachendidaktik – Theorie und Praxis in Deutsch als Fremdsprache*. (312-323). München: iudicum.

148. Hufeisen, B., & Beirat Frühes Deutsch. (2008). Wieso ist „Mehrsprachigkeit“ ein solch aktuelles Schlagwort? Eine vorläufige Bestandsaufnahme. *Frühes Deutsch, 14,* 4-7.

149. Hufeisen, B., & Neuner, G. (1999). *Angewandte Linguistik für den fremdsprachlichen Deutschunterricht.* Berlin: Langenscheidt.

150. Huneke, H.-W., & Steinig, W. (2010). *Deutsch als Fremdsprache: Eine Einführung*. Berlin: Erich Schmidt.

151. Hymes, D. (1972). Editorial Introduction to „Language in Society“. У *Language in Society, 1*(1), 1-14.

152. Hymes, D. (2001). On Communicative Competence. У Duranti, A. (прир.). Linguistic Anthropology: A reader. (53-73). Malden: Blackwell.

153. Johnson, K., & Johnson, H. (прир.). (1998). *Encyclopedic Dictionary of Applied Linguistics. A Handbook for Language Teaching*. Oxford: Blackwell.

154. Joller-Voss, A. (2010). Mehrere Sprachen im Gehirn. *AkDaF Rundbrief, 61,* 7-13.

155. Jungraithmayr, H. (2003). Sprache als Mitte und Mittel der Kultur. Die Unmittelbarkeit des Wortes insbesondere an Gedächtniskulturen Afrikas aufgezeigt. У Müller, K. E.

(прир.). *Phänomen Kultur. Perspektiven und Aufgaben der Kulturwissenschaften*. (97-106). Bielefeld: transcript.

156. Kahlert, H. (2010). Bildungs- und Erziehungssoziologie. У Kneer, G., & Schroer, M. (прир.). *Handbuch Speziele Soziologien.* (67-84). Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

157. Kaikkonen, P. (1995). Einwicklung des Kulturbildes der Fremdsprachenlernenden. У Bredella, L. (прир.). *Verstehen und Verständigung durch Sprachenlernen*. (159-167). Bochum: Brockmeyer.

158. Kaikkonen, P. (2002). Authentizität und authentische Erfahrung in einem interkulturellen Fremdsprachenunterricht. *Info DaF, 29*(1), 3-12.

159. Kaufmann, S., Zehnder, E., Vanderheiden E., & Frank, W. (прир.). (2007). *Fortbildung für Kursleitende Deutsch als Zweitsprache. Band I Migration, Interkulturalität, DaZ.* Ismaning: Hueber Verlag.

160. Kniffka, G., & Siebert-Ott, G. (2009). *Deutsch als Zweitsprache. Lehren und Lernen*. Paderborn: Ferdinand Schöningh.

161. Končarević, K. (2002). *Savremeni udžbenik stranog jezika. Struktura i sadržaj.* Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

162. Končarević, K. (2006). Funkcija transmisije kulture У udžbenikУ stranog jezika – teorijski okvir i konstrukcijska rešenja. У Felbabov V. (прир.). *Međunarodni interdisciplinarni simpozijum „Susret kultura“ (4)* (763-772). Novi Sad: Filozofski fakultet.

163. Königs, F. G. (2003). Teaching and Learning Foreign Languages in Germany: a personal overview of developments in research. *Language Teaching, 36*(4), 235-251.

164. Königs, F. G. (2010). Spracherwerb und Sprachenlernen. (322-326). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.

165. Kopp, J. (2009). *Bildungssoziologie. Eine Einführung anhand empirischer Studien.* Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

166. Koreik, U. (2010). Landeskunde, *Cultural Studies* und Kulturdidaktik. (133-136). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.

167. Koreik, U. (2010a). Landeskundliche Gegenstände: Geschichte. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1478-1483). Berlin: Walter de Gruyter.

168. Koreik, U. (2010b). Zur Entwicklung der Landeskunde bzw. der Kulturstudien im Fach DaF/DaZ. Was haben wir erreicht, mit welchen Widersprüchen kämpfen wir und wie geht es weiter?. *Info DaF, 37*(6), 581-604.

169. Koreik, U., & Pietzuch, J.-P. (2010). Entwicklungslinien landeskundlicher Ansätze und Vermittlungskonezpte. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1441-1454). Berlin: Walter de Gruyter.

170. Kramsch, C. (1995). Andere Worte – andere Werte: Zum Verhältnis von Sprache und Kultur im Fremdsprachenunterricht. У Bredella, L. (прир.). *Verstehen und Verständigung durch Sprachenlernen*. (51-66). Bochum: Brockmeyer.

171. Kramsch, C. (1996a).From Communicative Competence to Symbolic Competence. *The Modern Language Journal 90*(2), 249-252.

172. Kramsch, C. (1996b).Wem gehört die deutsche Sprache?. *Die Unterrichtspraxis / Teaching German29*(1), 1-11.

173. Kramsch, C. (1998). The privilege of the intercultural speaker. У Byram, M., & Fleming, M. (прир.). *Language Learning in Intercultural Perspective. Approaches through drama and ethnography* (16-31).Cambridge: Cambridge University Press.

174. Kramsch, C. (2000). Second Language Acquisition, Applied Lingustics, and the Teaching of Foreign Languages. *The Modern Language Journal, 84*(3), 311-326.

175. Kramsch, C. (2009). Discourse, the symbolic dimension of Intercultural Competence. У Hu, A., & Byram, M. (прир.). *Interkulturelle Kompetenz und fremdsprachliches Lernen. Modelle, Empirie, Evaluation / Intercultural competence and foreign language learning. Models, empricism, assessment* (107-122). Tübingen: Gunter Narr.

176. Kramsch, C. (2011). The symbolic dimensions of the intercultural. *Language Teaching, 44*(3), 354-367.

177. Kramsch, C. (2013a). Culture in foreign language teaching. *Iranian Journal of Language Teaching Research 1*(1), 57-78.

178. Kramsch, C. (2013b). Teaching Culture and Intercultural Competence. У Chapelle, C. A. (прир.). *The Encyclopedia of Applied Linguistics*. Oxford: Blackwell.

179. Kramsch, C., & Whiteside, A. (2007). Three Fundamental Concepts in Second Language Acquisition and Their Relevance in Multilingual Contexts. *The Modern Language Journal, 91*, 907-922.

180. Kretzenbracher, H. L. (2004). „Inter- multi- trans- global-…“? Wissenschaftsbasierte Landeskunde gegen Ende des nationalen Kulturkonzeptes und der Belehrungskulturen. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht 9*(3), Доступно на http://zif.spz.tu-darmstadt.de/jg-09-3/beitrag/Kretzenbach3.htm [10.01.2013]

181. Krumm, H.-J. (1992). Bilder im Kopf. Interkulturelles Lernen und Landeskunde. *Fremdsprache Deutsch, 6*, 16-19.

182. Krumm, H.-J. (1998). Landeskunde Deutschland, D-A-CH oder Europa? Über den Umgang mit Verschiedenheit im DaF-Unterricht. *Info DaF, 25*(5), 523-544.

183. Krumm, H.-J. (2000). Profiles Instead of Levels: The CEFR and Its (Ab)Uses in the Context of Migration. *The Modern Language Journal* 91(4), 667-669.

184. Krumm, H.-J. (2001a). „Bunt ist besser als nur Deutsch“. Mehrsprachigkeit und europäische Identität. У Bogenreiter-Feigl, E. (прир.). *¿Paradigmenwechsel? – Sprachenlernen im 21. Jahrhundert. Szenarios – Anforderungen – Profile – Ausbildung.* (23-40). Wien: Verband Österreichischer Volkshochschulen.

185. Krumm, H.-J. (2001b). Deutschunterricht in einer mehrsprachigen Welt – Konsequenzen für die Deutschlehrerausbildung. *gfl-journal 2/2001*. Доступно на http://www.gfl-journal.de/2-2001/krumm.pdf (20.06.2012)

186. Krumm, H.-J. (2003). Interkulturelle Fremdsprachendidaktik. У Wierlacher, A., & Bogner, A. (прир.). *Handbuch interkulturelle Germanistik*. (413-417). Stuttgart: Metzler.

187. Krumm, H.-J. (2005). Integration durch Sprache? Welche Chancen bieten Deutschkurse? *AkDaF Rundbrief, 52*. Доступно на http://www.akdaf.ch/html/rundbrief/rbpdfs/52_integration.pdf [05.08.2013]

188. Krumm, H.-J. (2006). Müssen jetzt alle dasselbe können? Vor- und Nachteile der Globalisierungsprozesse im Sprachunterricht. *Fremdsprache Deutsch, 34*, 30-33.

189. Krumm, H.-J. (2007a). Curriculare Aspekte des interkulturellen Lernens und der interkulturellen Kommunikation. У Bausch, K.-R., Christ, H., & Krumm, H.-J. (прир.). *Handbuch Fremdsprachenunterricht.* Tübingen: A. Franke Verlag.

190. Krumm, H.-J. (2007b). Lehr- und Lernziele. У Bausch, K.-R., Christ, H., & Krumm, H.-J. (прир.).*Handbuch Fremdsprachenunterricht*. (116-121). Tübingen: A. Franke.

191. Krumm, H.-J. (2008). Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: Ziele, Wirkungen und Nebenwirkungen. *Fremdsprache Deutsch, 38*, 25-27.

192. Krumm, H.-J. (2010). Lehrwerke im Deutsch als Fremd- und Deutsch als Zweitsprache-Unterricht. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1215-1227). Berlin: Walter de Gruyter.

193. Krumm, H.-J. (2011). Was ist guter Deutschunterricht? Vortrag zur Eröffnung der Asienkonferenz des InDaF in Zusammenarbeit mit dem IDV. Доступно на http://indaf.in/asienkonferenz/papers/Hans_Juergen.pdf [12.12.2012]

194. Krumm, H.-J. et al. (1985). Stockholmer Kriterienkatalog zur Beurteilung von Lehrwerken des Faches Deutsch als Fremdsprache in den nordischen Ländern. Stockholm: Goethe-Institut.

195. Krumm, H.-J., & Ohms-Duszenko, M. (2001). Lehwerkproduktion, Lehrwerkanalyse, Lehrwerkkritik. У Helbig, G., Götze, L., Henrici, G., & Krumm, H.-J. (прир.). *Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch.* (1029-1041). Berlin: Walter de Gruyter.

196. Krželj, K. (2013). *Lingvopragmatika nemačkog jezika na nefilološkim fakultetima*. Необјављена докторска дисертација, Филолошки факултет, Београд.

197. Kussler, R., & Kaewwipat, N. (2010). Landeskunde in der Germanistik außereuropäischer Länder. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1520-1529). Berlin: Walter de Gruyter.

198. Lademann, N. (1995). Gestaltungskriterien für kommunikativ orientierte Fremdsprachenlehrbücher. У Bredella, L. (прир.). *Verstehen und Verständigung durch Sprachenlernen*. (455-465). Bochum: Brockmeyer.

199. Legutke, M. K. (2010). Kommunikative Kompetenz und Diskursfähigkeit. (70-75). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.

200. Lehberger, R. (2007). Geschichte des Fremdsprachenunterrichts bis 1945. У Bausch, K.-R., Christ, H., & Krumm, H.-J. (прир.).*Handbuch Fremdsprachenunterricht*. (609-614). Tübingen: A. Franke.

201. Leifeld, U. (2009). Perspektiven interkultureller Kommunikation. У Heinze, T., Lewinski-Reuter, V., & Steimle, K. (прир.). *Innovation durch Kommunikation.* (191-209). Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

202. Leupold, E. (2007). Landeskundliches Curriculum. (127-133). У Bausch, K.-R., Christ, H., & Krumm, H.-J. (прир.).*Handbuch Fremdsprachenunterricht*. Tübingen: A. Franke.

203. Leupold, E. (2010). Bildungsstandards. (49-54). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.

204. Little, D. (2007). The Common European Framework of Reference for Languages: Perspectives on the Making of Supranational Language Education Policy. *The Modern Language Journal,91*(4), 645-655.

205. Loescher, J. (2007). Lebenswelt, Interpretation und ‚der Fremde': Kognition und Interaktion im Unterricht Deutsch als Fremdsprache. *gfl-journal,1/2007*. Доступно на http://www.gfl-journal.de/1-2007/loescher.pdf [07.07.2013]

206. Loescher, J. (2008). Kulturelles Lernen, Kognition und Interaktion. Ein Modell. *Info DaF, 35*(6), 539-552.

207. Löffelholz, M. (2002). Globalisierung und transkulturelle Krisenkommunikation. У Hepp, A., & Löffelholz, M. (прир.). *Grundlagentexte zur transkulturellen Kommunikation*. (186-204). Konstanz: UVK.

208. Lüsebrink, H.-J. (1999). ‚Kulturraumbezogene Landeskunde' und ‚Kulturwissenschaft' in der Romanistik. У Wierlacher, Al. et al. (прир.). *Jahrbuch Deutsch als Fremdsrpache, 25. Intercultural German Studies* (273-288). München: iudicum.

209. Lüsebrink, H.-J. (2007). Kultur- und Landeswissenschaften. У Bausch, K.-R., Christ, H., & Krumm, H.-J. (прир.). *Handbuch Fremdsprachenunterricht*. Tübingen: A. Franke Verlag.

210. Maijala, M. (2007). Zum Lehrwerkalltag in britischen und finnischen Lehrwerken für das Fach Deutsch − Von Stadtmenschen, Landeiern und Mülltonnen. *gfl-journal,3/2007*. Доступно на http://www.gfl-journal.de/3-2007/maijala.pdf [07.05.2012]

211. Maijala, M. (2008a). Was ein Lehrwerk können muss – Thesen und Empfehlungen zu Potenzialen und Grenzen des Lehrwerks im Unterricht Deutsch als Fremdsprache. *Info DaF, 34*(6), 543-561.

212. Maijala, M. (2008b). Zwischen den Welten – Reflexionen zu interkulturellen Aspekten im DaF-Unterricht und in DaF-Lehrwerken. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht 13*(1). Доступно на zif.spz.tu-darmstadt.de/jg-13-1/beitrag/Maijala1.htm [28.06.2013]

213. Malcolm, I. G. (2007). Cultural linguistics and bidialectal education. У Sharifian F., & Palmer, G. B. (прир.). *Applied Cultural Linguistics – Implications for second language learning and intercultural communication* (53-64).Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

214. Matsuo, C. (2012). A Critique of Michael Byram's Intercultural Communicative Competence Model from the Perspective of Model Type and Conceptualization of Culture.*Fukuoka University review of literature & humanities 44*(2), 347-380.

215. Meißner, F.-J. (1995). Umrisse der Mehrsprachigkeitsdidaktik. У Bredella, L. (прир.).*Verstehen und Verständigung durch Sprachenlernen*. (172-187). Bochum: Brockmeyer.

216. Meurer, P., Ölke M., & Wilmes, S. (прир.). (2009). *Interkulturelles Lernen*. Bielefeld: Aisthesis Verlag.

217. Mog, P., &Althaus, H.-J. (прир.). (1992). *Die Deutschen in ihrer Welt. Tübinger Modell einer integrativen Landeskunde*. Berlin: Langenscheidt.

218. Mog, P., &Althaus, H.-J. (прир.). (1992). *Die Deutschen in ihrer Welt. Tübinger Modell einer integrativen Landeskunde*. Berlin: Langenscheidt.

219. Morgan, C. (1998). Cross-cultural encounters. У Byram, M., & Fleming, M. (прир.). *Language Learning in Intercultural Perspective. Approaches through drama and ethnography* (224-241).Cambridge: Cambridge University Press.

220. Mummert, I., & Krumm, H.-J. (2001). Textarbeit. У Helbig, G., Götze, L., Henrici, G., & Krumm, H.-J. (прир.). *Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch.* (942-955). Berlin: Walter de Gruyter.

221. Nazarkiewicz, K. (2010). *Interkulturelles Lernen als Gesprächsarbeit*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

222. Nerlicki, K., & Riemer, C. (2012). Sprachverwendungsangst im interkulturellen Vergleich – auf der Suche nach ihren universellen und lernkontextspezifischen Ursachen. *Deutsch als Fremdsprache, 2*, 88-98.

223. Neugebauer, C., Nodari, C. (1999): Aspekte der Sprachförderung. У Gyger, M., &Heckendorn-Heiniman, B.: *Erfolgreich integriert? Fremd- undmehrsprachige Kinder und Jugendliche in der Schweiz.*(161-175). Bern: BLMV.

224. Neuner, G. (1979). Lehrwerkanalyse und -kritik als Aufgabenfeld der Fremdsprachendidaktik – Zur Entwicklung seit 1945 und zum gegenwärtigen Stand. У Neuner, G. (прир.). *Zur Analyse fremdsprachlicher Lehrwerke*. Frankfurt / Main: Lang.

225. Neuner, G. (1996). The role of sociocultural competence in foreign language teaching and learning. *Language Teaching, 29*(4), 234-239.

226. Neuner, G. (2001). Curriculumentwicklung und Lehrziele Deutsch als Fremdsprache. У Helbig, G., Götze, L., Henrici, G., & Krumm, H.-J. (прир.). *Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch.* (797-810). Berlin: Walter de Gruyter.

227. Neuner, G., & Hunfeld, H. (1993). *Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts. Eine Einführung.* Berlin: Langenscheidt.

228. Nodari, C. (1994). Autonomiefördernde Aufgaben im Fremdsprachenunterricht. Versuch einer Typologisierung. У*Fremdsprache Deutsch,1*,39-43.

229. Nodari, C. (1995). Perspektiven einer neuen Lehrwerkkultur: pädagogische Lehrziele im Fremdsprachenunterricht als Problem der Lehrwerkgestaltung. Aarau: Sauerländer.

230. Nodari, C. (2002).Was heisst eigentlich Sprachkompetenz? *Barriere Sprachkompetenz. Dokumentation zur Impulstagung vom 2. Nov. 01 im Volkshaus Zürich, SIBP Schriftenreihe Nummer 18*. 9-14.

231. Nodari, C. (2009).Es gibt nur eine Deutschdidaktik. У Clalüna, M., & Etterich, B. (прир.). *Deutsch unterrichten zwischen DaF, DaZ und DaM. Akten der Zweiten*

Gesamtschweizerischen Tagung für Deutschlehrerinnen und Deutschlehrer, Bern, 20. und 21. Juni 2008. Sondernummer Rundbrief AkDaF. (11-24). Jona: AkDaF.

232. North, B. (1997). Perspectives on language proficiency and aspects of competence.*Language Teaching, 30*(2), 93-100.

233. Norton, B., & Toohey, K. (2011). Identity, language learning, and social change. *Language Teaching, 44*(4), 412-446.

234. Ochs, E. (2002). Becoming a speaker of culture. У Kramsch, C. (прир.). *Language Acquisition and Language Socialization*. (99-120). London: Continuum.

235. Olshtain, E., & Blum-Kulka, S. (1985). Crosscultural pragmatics and the testing of communicative competence. *Language Testing, 2*, 16-30.

236. Oomen-Welke, I. (2010). Sprachliche und kulturelle Vielfalt im Deutsch als Zweitsprache-Unterricht. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1106-1115). Berlin: Walter de Gruyter.

237. Otto, W.-D. (2003). Toleranzdidaktik. У Wierlacher, A., & Bogner, A. (прир.). *Handbuch interkulturelle Germanistik*. (587-594). Stuttgart: Metzler.

238. Paulston, C. B. (1974). Linguistic and Communicative Competence. *TESOL Quarterly, 8*(4), 347-362.

239. Payne, M., & Spurgin, C. (2013). Cultural Content and References in the Taching of German. *gfl-journal, 1/2013*, 52-68. Доступнона http://www.gfl-journal.de/1-2013/tm_payne-spurgin.pdf [01.07.2013]

240. Perry, F. L. Jr. (2005). *Research in Applied Linguistics. Becoming a Discerning Consumer*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.

241. Piepho, H.-E. (1974). *Kommunikative Kompetenz als übergeordnetes Ziel im Englischunterricht*. Dornburg-Frickhofen: Frankonius.

242. Pietzuch, J. P. (2011). „Interkulturelle Kompetenz“ im Diskurs der Fremdsprachenforschung: Widerstreit – Sachzwang – Konsens?. *Deutsch als Fremdsprache, 48*(1), 39-48.

243. Plut, D. (2003). *Udžbenik kao kulturno-potporni sistem.* Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

244. Pommerin-Götze, G. (2001). Interkulturelles Lernen. У Helbig, G., Götze, L., Henrici, G., & Krumm, H.-J. (прир.). *Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch.* (973-985). Berlin: Walter de Gruyter.

245. Pommerin-Götze, G. (2010). Interkulturelle Erziehung. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1138-1144). Berlin: Walter de Gruyter.

246. Quertz, J. (2010). Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen. (45-49). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.

247. Raasch, A. (2010). Sprachen- und Bildungspolitik. (40-45) У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.

248. Raithel, J., Dollinger, B., & Hörmann, G. (2009). *Einführung Pädagogik*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

249. Rampillon, U. (2000). *Aufgabentypologie zum autonomen Lernen.* Ismaning: Max Hueber Verlag

250. Risager, K. (1998). Intercultural Competence in the Cultural Flow. У Byram, M., & Fleming, M. (прир.). *Language Learning in Intercultural Perspective. Approaches through drama and ethnography* (15-30). Cambridge: Cambridge University Press.

251. Risager, K. (2005). Languaculture as a Key Concept in Language and Culture Teaching. У Preisler, B., Fabricius, A., Haberland, H., Kjærbeck, S., & Risager, K. (прир.). *The Consequences of Mobility: Linguistic and Sociocultural Contact Zones*.(185-196). Roskilde: Roskilde Universitet.

252. Risager, K. (2010). Landeskunde in der Germanistik im nichtdeutschsprachigen Europa. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1511-1520). Berlin: Walter de Gruyter.

253. Risager, K. (2011). The cultural dimensions of language teaching and learning. *Language Teaching, 44*, 485-499.

254. Risager, K. (2012). *Intercultural Learning: Raising Cultural Awareness*. Доступно на http://www.uni-due.de/imperia/md/content/appliedlinguisticsdidactics/lingon/risager__intercultural_learning_intro_ts_me_finished.pdf [07.07.2013]

255. Roche, J. (2001). *Interkulturelle Sprachdidaktik*. Tübingen: Narr.

256. Roche, J. (2005). *Fremdsprachenerwerb – Fremdsprachendidaktik*. Tübingen: Narr.

257. Roche, J. (2012). *Mehrsprachigkeitstheorie: Erwerb – Kognition – Transkulturation – Ökologie*. Tübingen: Narr.

258. Roever, C. (2011). Testing of second language pragmatics: Past and future. *Language Testing, 28,* 463-481.

259. Rösch, H. (2011). *Deutsch als Zweit- und Fremdsprache*. Berlin: Akademie Verlag.

260. Rosengren, K.-E. (2002). Internationale und interkulturelle Kommunikation. У Hepp, A., & Löffelholz, M. (прир.). *Grundlagentexte zur transkulturellen Kommunikation*. (37-66). Konstanz: UVK.

261. Röttger, E. (1998), M-Linie und A-Linie: Zur Bedeutung migrationsbezogener Forschung für die interkulturelle Fremdsprachendidaktik. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht, 2*(3). Доступно на http://zif.spz.tu-darmstadt.de/jg-02-3/beitrag/roettger.htm [25.11.2012]

262. Röttger, E. (2010). Interkulturelles Lehren und Lernen in der Unterrichtspraxis DaF: Grenzüberschreitung oder Hürdenlauf?. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht, 15*(2), 7-24.

263. Ruthner, A. R. (2011). Zur Bedeutung des interkulturellen Phänomens in den multiethnischen „Kommunikationsgemeinschaften“ Europas. *Professional Communication and Translation Studies, 4*(1-2), 41-48.

264. Sandhaas, B. (1988). Interkulturelles Lernen – Zur Grundlegung eines didaktischen Prinzips interkultureller Begegnungen. *International Review of Education – Internationale Zeitschrift für Erziehungswissenschaft – Revue Internationale de l´Education, 34*(4), 415-438.

265. Sapir, E. (1949). *Culture, Language, and Personality*. Berkeley: University of California Press.

266. Scallon, R. (2002). Cross-cultural learning and other catastrophes. У Kramsch, C. (прир.). *Language Acquisition and Language Socialization*. (121-139). London: Continuum.

267. Schart, M., & Legutke, M. (2012). *Lehrkompetenz und Unterrichtsgestaltung*. Berlin: Langenscheidt.

268. Schiewer, G. L. (2009). Interkulturelle Germanistik – Disziplinäre Kooperationen in internationalen Feldern. Kulturwissen – Informationstechnologie – Wirtschaftspraxis. Einleitung zum Thematischen Teil. *Jahrbuch Deutsch als Fremdsprache 35,* 63-80.

269. Schmidt, R. (2001). Kommunikative Didaktik für Deutsch als Fremdsprache – eine historische Verortung. У Funk, H., & Koenig, M. (прир.). *Kommunikative Fremdsprachendidaktik – Theorie und Praxis in Deutsch als Fremdsprache*. (24-39). München: iudicum.

270. Schwerdtfeger, I. (1983). Kommunikativer Fremdsprachenunterricht: Eine Bilanz aus der Sicht von Lehrern und ein Vorschlag für die Unterrichtspraxis. *Die Unterrichtspraxis / Teaching German, 16*(2), 161-174.

271. Schwerdtfeger, I. C. (1997). Der Unterricht Deutsch als Fremdsprache: Auf der Suche nach den verlorenen Emotionen. *Info DaF, 24*(5), 587-606.

272. Schwerdtfeger, I. C. (2001). Ansätze für eine anthropologische Begründung der Didaktik des Unterrichts Deutsch als Fremdsprache. У Funk, H., & Koenig, M. (прир.). *Kommunikative Fremdsprachendidaktik – Theorie und Praxis in Deutsch als Fremdsprache*. (41-59). München: iudicum.

273. Scollon, R., & Wong Scollon, S. (2001). *Intercultural Communication: A Discourse Approach (second edition)*. Oxford: Blackwell.

274. Seelmann-Holzmann, H. (2010): *Cultural Intelligence. Die Erfolgsformel für Wachstum in einer multipolaren Wirtschaftswelt.* Wiesbaden: Gabler.

275. Selinker, L. (1972). Interlanguage. *IRAL, 10*(3), 209-232.

276. Sharifian F. (2007). L1 cultural conceptualizations in L2 learning. The case of Persian-speaking learners of English. У Sharifian F., & Palmer, G. B. (прир.). *Applied Cultural Linguistics – Implications for second language learning and intercultural communication*.(33-52). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

277. Sharifian F., & Palmer, G. B. (2007). Applied cultural linguistics. An emerging paradigm. У Sharifian F., & Palmer, G. B. (прир.). *Applied Cultural Linguistics – Implications for second language learning and intercultural communication.* (1-14). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

278. Simon-Pelanda, H. (2001). Landeskundliches Lernen und Lehren. У Helbig, G., Götze, L., Henrici, G., & Krumm, H.-J. (прир.). *Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch.* (931-942). Berlin: Walter de Gruyter.

279. Španović, S. (2008). Teorijske pretpostavke za didaktičko oblikovanje udžbenika. *Naša škola, 3-4*, 63-87.

280. Spolsky, B., & Hult, F. M. (2000). *The Handbook of Educational Linguistics*. Malden: Blackwell.

281. Srubar, I. (2009). *Kultur und Semantik*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

282. Storch, G. (1999). *Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik. Theoretische Grundlagen und praktische Unterrichtsgestaltung.* München: Wilhelm Fink Verlag.

283. Stork, A. (2010). Fähigkeiten und Fertigkeiten. (64-66). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.).*Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.

284. Strzelczyk, F. (1994). Spracherwerbstheorie und Interkulturalität: Zwei Kriterien der Lehrwerksanalyse dargestellt an „Sprachbrücke 1“. *Die Unterrichtspraxis / Teaching German, 27*(1), 109-114.

285. Tabouret-Keller, A. (1998). Language and Identity. У Coulmas, F. (прир.). *The Handbook of Sociolinguistics*. Oxford: Blackwell. Доступно на blackwellreference.com/subscriber/tocnode?id=g9780631211938_chunk_g978063121193821 [28.12.2007]

286. Taylor, D. S. (1988). The Meaning and Use of the Term ‘Competence’ in Linguistics and Applied Linguistics. *Applied Linguistics, 9*(2), 148-168.

287. Thomas, C. (1998).Interkulturalität, Pragmalinguistik und kritische Kompetenz in neuen DaF-Lehrwerken. Fallbeispiel: Die Suche 2. *Zeitschrift für interkulturellen Fremdsprachenunterricht, 3*(1). Доступно на http://www.spz.tu-darmstadt.de/projekt_ejournal/jg_03_2/beitrag/thomas2.htm [24.06.2011]

288. Thomas, H. (1972). Kriterien für die Auswahl von Fragestellungen interkulturell vergleichender Bildungsforschung. *International Review of Education / Internationale Zeitschrift für Erziehungswissenschaft / Revue Internationale de l'Education, 18*(3) (1972), 297-304.

289. Uzuntaş, A. (2012). Verstehen im interkulturellen Kontext am Beispiel des Frankfurter Reiseberichts des türkischen Schriftstellers Ahmet Haşim. *Zeitschrift für Interkulturellen*

Fremdsprachenunterricht 17(1), 16-24. Доступно на http://zif.spz.tu-darmstadt.de/ jg-17-1/beitrag/Uzuntas.pdf [12.05.2013]

290. Van Meurs, N., & Spencer-Oatey, H. (2007). Multidisciplinary perspectives on intercultural conflict: the 'Bermuda Triangle' of conflict, culture and communication. У Kotthoff, H., & Spencer-Oatey, H. (прир.). *Handbook of Intercultural Communication.*(99-120). Berlin: Mouton de Gruyter.

291. Vlajković, N. (2011). Imerzivni ekskurs u nastavi L2: Terorizam u Nemačkoj 70-tih godina kao povod za usvajanje jezičkih i interkulturnih kompetencija u okviru projekta u nastavi. У Vučo, J., & Milatović, B. (прир.). *Stavovi promjena – promjena stavova. Međunaroni tematski zbornik radova.* (319-328). Nikšić: Filozofski fakultet.

292. Vlajković, N., & Žerajić, A. (2011). *Abenteuer Multikulti. Materialien für interkulturelles Deutschlernen.* Beograd: Zavod za udžbenike.

293. Vollmer, H. J. (1995). Diskurslernen und interkulturelle Kommunikationsfähigkeit. Der Beitrag der Pragmalinguistik und der Diskursanalyse zУ einem erweiterten Sprachlernkonzept. У Bredella, L. (прир.). *Verstehen und Verständigung durch Sprachenlernen*. (104-127). Bochum: Brockmeyer.

294. Von Dirke, S. (1994). Multikulti: The German Debate on Multiculturalism. *German Studies Review, 17*(3), 513-536.

295. Vujović, A. (2004). *Francuska civilizacija u udžbenicima francuskog jezika*. Beograd: Zadužbina Andrejević.

296. Webber, M. J. (1987). The Role of Culture in a Competence-Based Syllabus. *Theory into Practice, 26*(4), 251-257.

297. Wicke, R. E. (2004). *Aktiv und kreativ lernen. Projektorientierte Spracharbeit im Unterricht.* Ismaning: Max Hueber Verlag.

298. Widdowson, H. G. (1989). Knowledge of Language and Ability for Use. *Applied Linguistics, 10*(2), 128-137.

299. Wilde-Stockmeyer, M. (2001). Landeskunde = Kulturwissenschaft? У Funk, H., & Koenig, M. (прир.). *Kommunikative Fremdsprachendidaktik – Theorie und Praxis in Deutsch als Fremdsprache*. (69-82). München: iudicum.

300. Willink, K. G., & Suzette, J. (2012). Taking Theories of Cultural Dialogue from the Classroom to the Street Corner. *Cultural Studies ↔ Critical Methodologies,12*(3), 197-213.

301. Witte, A. (2009). Reflexionen zu einer (inter)kulturellen Progression bei der Entwicklung interkultureller Kompetenz im Fremdsprachenlernprozess. У Hu, A., & Byram, M. (прир.). *Interkulturelle Kompetenz und fremdsprachliches Lernen. Modelle, Empirie, Evaluation / Intercultural competence and foreign language learning. Models, empricism, assessment* (49-66). Tübingen: Gunter Narr.

302. Wolf, G. (2010). Vergleichende Kultur- und Mentalitätsforschung. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1431-1440). Berlin: Walter de Gruyter.

303. Wolfrum, J. (2010). *Kreativ schreiben. Gezielte Schreibförderung für jugendliche und erwachsene Deutschlernende (DaF / DaZ).* Ismaning: Hueber.

304. Wormer, J. (2004). Landeskunde – eine transkulturelle, vergleichende Wissenschaft. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht, 9*(3), Доступно на http://zif.spz.tu-darmstadt.de/jg-09-3/beitrag/Wormer3.htm [10.01.2013]

305. Wormer, J. (2004). Landeskunde – eine transkulturelle, vergleichende Wissenschaft. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht [Online], 9*(3). Доступно на http://www.ualberta.ca/~german/ejournal/Wormer3.htm [17.07.2013]

306. Wowro, I. (2010). Stereotype aus linguistischer und didaktischer Sicht. Stereotypisierungen in ausgewählten Lehrwerken für DaF. *Convivium*, 303-325.

307. Yıldız, S. (2008). *Interkulturelle Erziehung und Pädagogik*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

308. Yule, G. (2006). *The Study of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.

309. Žerajić, A., & Vlajković, N. (2013). Faktori motivacije nastavnika stranih jezika za rad u osnovnom i srednjoškolskom obrazovnom sistemu. У Vučo, J., & Durbaba, O. (прир.). *Jezik i obrazovanje*. (155-172). Beograd: Filološki fakultet.

310. Zeuner, U. (2010). Interkulturelle Landeskunde. У Krumm, H.-J., Fandrych, C., Hufeisen, B., & Riemer, C. (прир.).*Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch*. (1472-1478). Berlin: Walter de Gruyter.

311. Ziebertz, H.-G. (1996). Leben in Diversität – interkulturelles Lernen. *International Review of Education – Internationale Zeitschrift für Erziehungswissenschaft – Revue Internationale de l´Education, 42*(5), 515-524.

312. Zydatiß, W. (2010). Kompetenzen und Fremdsprachenlernen. (59-63). У Hallet, W., & Königs, F. G. (прир.). *Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Friedrich.

Уџбенички корпус сачињаваће следећи наслови:

1. Busse, C., Jaakamo, P., Tuuna, T., & Vainionpää, A. (2007). *Panorama Deutsch. Kurssi 8. Übungen*. Helsinki: Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava.
2. Cucu-Costeanu, M., & Panican, A. (2007). *Limba germană. Manual pentru clasa a XII-a Limba 2.* Bucureşti: Logos.
3. Decocqman, C., Bocage, J., Le Bourg, S., & Reynis, U. (2012). *Perspektiven.* Éditions Nathan.
4. Decocqman, C., Bocage, J., Le Bourg, S., & Reynis, U. (2012). *Perspektiven. Fichier de l'éleve.* Éditions Nathan.
5. Decocqman, C., Bocage, J., Le Bourg, S., & Reynis, U. (2012). *Perspektiven. Livre du professeur.* Éditions Nathan.
6. Dikova, V., Mavrodieva, L., & Kudlinska-Stankulova, K. (2007). *Deutsch ist IN. Das Lehrwerk für Deutsch als 2. Fremdsprache in 3 Bänden für Jugendliche ohne Vorkenntnisse. Lehrbuch 3.* Budapest: Klett Kiadó Kft.
7. Dikova, V., Mavrodieva, L., & Kudlinska-Stankulova, K. (2007). *Deutsch ist IN. Das Lehrwerk für Deutsch als 2. Fremdsprache in 3 Bänden für Jugendliche ohne Vorkenntnisse. Arbeitsbuch 3.* Budapest: Klett Kiadó Kft.
8. Motta, G. (2004). *Direkt. Ein Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache. Kursbuch-Arbeitsbuch. Con espansione online. Con CD Audio. Per le Scuole superiori: 2*. Torino: Loescher.
9. Беговић, А., Попов, З., & Ђуић, П. (2008). *Немачки језик за 4. разред гимназије.* Београд: Завод за уџбенике.
10. Бим, И. Л., Рыжова, Л. И., Садомова, Л. В., & Лытаева, М. А. (2008). *Deutsch 11. Lehrbuch.*Москва: Просвещение.

11. Бим, И. Л., Садомова, Л. В., Рыжова, Л. И., & Лытаева, М. А. (2007). *Deutsch 11. Arbeitsbuch.*Москва: Просвещение.

12. Крезин-Мукарами, Ю., Бурхарт, У., Лудквист-Мог, А., & Шуриг, К. (2004). *PasswortDeutsch 5. Lehrerhandbuch*. София: Просвета.

4. Циљеви, хипотезе истраживања и очекивани резултати

Основни циљ истраживања јесте да представи теоријски оквир интеркултурне комуникативне наставе Л2 и могуће манифестације истог у наставној пракси. Иако се под тим подразумевају сви сегменти наставе Л2, посебна пажња је усмерена на уџбеник као „носиоца информација о другим културама“ (Maijala, 2008a, стр. 544). Уџбенички корпус представљаће у овом истраживању уџбеници за немачки језик у завршном разредусредњошколског (гимназијског) образовања у одабраним европским државама. Корпус ће чинити претежно оригинални, локални уџбеници, међутим биће анализирани и регионални односно адаптирани уџбеници. То ће послужити и додатној анализи нивоа присуства тзв. евроцентричности у уџбеничком материјалу, али и да ли је у материјалу заступљен тзв. „методички експорт“ или су методе прилагођене локалним образовним потребама и навикама (упор. Boeckmann, 2006). Интересантно ће бити и упоредити, на пример, на који начин се у различитим државама истом узрасту ученика презентују земље немачког говорног подручја, Европска Унија, али и друге „стране“ културе, те које ситуације се пред њих постављају као проблемске.Такође ће се истраживати и ставови наставника по питању улоге уџбеника у настави Л2, с обзиром актуелне полемике око опстанка уџбеника као наставног концепта поред Интернета и бројних могућности које нуди мултимедија (нпр. Funk, 2001, 2004).

Истрживање ће понудити, између осталог, одговоре на следећа централна питања:

- Шта је и како функционише интеркултурно учење (страног језика)?
- Шта су интеркутлурни садржаји у уџбенику страног језика?
- Да ли су и у којој мери ти садржаји заступљени у одабраним европским уџбеницима?
- На који начин и уз помоћ којих средстава (тј. наставних садржаја и активности) је могуће надокнадити евентуални недостатак у погледу интеркултурних садржаја у одређеном уџбенику.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да Немања Влајковић испуњава услове који се постављају пред кандидате за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области примењене лингвистике, глотодидактике, језичке политике, социолингвистике, као и да је

предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у потпуности релевантан и адекватан у областима ове докторске дисертације.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Оливера Дурбаба, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата **Немања Влајковић** и предложене теме докторске дисертације **„Дидактизација интеркултурних садржаја у уџбеницима немачког језика као страног“**, а да за ментора именује др Оливеру Дурбабу, ванредног професора Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

_____

1. др Оливера Дурбаба, ванредни професор

_____

2. др Јулијана Вучо, редовни професор

_____

3. др Љиљана Глишовић, доцент